

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Detaljplan för Bollnäs Vallmon 12, Bollnäs kommun,
Gävleborgs län

Översiktsbild med markerat planområde

Dokumenttyp Undersökning	Diarienummer 2021-00216
Skede "[Skriv text här]"	Datum Klicka eller tryck här för att ange datum.

Innehållsförteckning

Undersökningens syfte	3
Samlad bedömning.....	3
Detaljplanens syfte.....	3
Planområdet	3
Motiverat ställningstagande.....	4
Följande frågor kommer att behandlas vidare i detaljplanen.....	4
Checklista gällande barnkonventionen.....	4
Checklista gällande ESTER.....	5
Checklista för undersökning om betydande miljöpåverkan	6
Naturvård	6
Friluftsliv och rekreation	6
Kulturmiljö	7
Landskapsbild	7
Människors hälsa.....	8
Mark	9
Luft.....	9
Vatten	9
Miljömål	10
Ekosystemtjänster	11

Undersökningens syfte

Enligt Plan- och bygglagen 4 kap 34§ och Miljöbalken 6 kap 5§ ska alla detaljplaner föregås av en undersökning om dess genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. En utredning är det underlag som analyserar och avgör om planförslaget kan antas påverka miljön på sådant sätt att en miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning behöver upprättas.

Samlad bedömning

Det är Bollnäs kommuns bedömning att ett genomförande av planen inte kommer att innebära en betydande miljöpåverkan. Ingen strategisk miljöbedömning kommer därför att upprättas. Ifall länsstyrelsen anser att en miljökonsekvensbeskrivning behöver upprättas vill kommunen samråda om omfattning och detaljeringsgrad. Se vidare under motiverat ställningstagande.

Detaljplanens syfte

Detaljplanens syfte är att planlägga fastigheten Vallmon 12 i linje med antaget Planprogram för Gärdet och Fördjupad översiktsplan för Bollnäs stad. Detta för att ersätta äldre befintlig bebyggelse med ny, mer hållbara boendemiljöer avseende byggnadsmaterial, tillgänglighet och energieffektivisering samt för att möta det ökade trycket på bostäder.

Bebyggelsen är tänkt i åtta våningar och endast en av tre befintliga byggnader är tänkt att ersättas. Istället för att ersätta alla tre är det tänkt att en grön aktivitets- och samlingsplats för hela Gärdet kommer att möjliggöras inom Vallmon 12.

Standardförfarande bedöms kunna användas då syftet är förenligt med översiktsplan, fördjupad översiktsplan, planprogram samt inte väntas medföra betydande miljöpåverkan.

Planområdet

Området ligger inom stadsdelen Gärdet som är Bollnäs största bostadsområde med gångavstånd till centrum. Det är nära till offentliga och kommersiella funktioner, natur, friluftsliv och fritidsaktiviteter.

Vallmon 12 är idag bebyggt med putsade flerbostadshus i tre våningar som omringar en halvprivat bostadsgård som innehåller gräsytor, en liten lekplats och ett miljöhus.

Gällande detaljplan *Ändring av stadsplanen för Vallmon, Resedan och Astern mm*, fastställd 1952 samt *Ändring av stadsplaner för delar av Bollnäs stad*, fastställd 1963.

Tre strategier för planeringen ur *Översiktsplan för Bollnäs kommun*:

- Kommunen ska planera för flerbostadshus i de centrala delarna av tätorterna.

- Kommunen ställer sig positiv till fler höga hus i Bollnäs tätort som ett sätt att öka invånarantalet utan att utöka stadens utbredning.
- Vid exploatering ska platsens karaktär och historia beaktas och ligga till grund för gestaltningen.

Gärdet är utpekad som ett område för förtätning i översiktsplanen.

I *Fördjupad översiktsplan för Bollnäs stad* beskrivs centrum och Gärdet som den mest tillgängliga, aktivitetstäta miljön och en del av den självklara knutpunkten i kommunen. Förtätningen ska i huvudsak ske inom detta område och högre bebyggelse samt verksamheter bör tillåtas.

Den funktionalistiska arkitekturstilen bör framhåvas och hänsyn till dessa byggnader och deras bevarande ska ske vid förtätning samtidigt som ett helhetsgrepp bör tas för hela Gärdet, bland annat för att förbättra tryggheten.

Enligt *Planprogram för Gärdet* bör ny bebyggelse ersätta äldre för att en förtätning av fler byggnader på bostadsgårdarna anses bli ett för stort ingrepp på de befintliga miljöerna. Nya byggnader föreslås i åtta våningar och bör ersätta de befintliga byggnaderna med sämst förutsättningar för hållbart boende. Ingen ny mark tas i anspråk.

Trygghetshöjande åtgärder beskrivs främst genom förbättringar av områdets bostadsgårdar och dess övriga grönstruktur samt genom funktionsblandning.

Motiverat ställningstagande

Utifrån den sammanställning som gjorts i checklistan bedömer Bollnäs kommun att planförslaget inte förväntas medföra betydande miljöpåverkan. Planens syfte bedöms innebära en förbättrad boendemiljö genom att eventuella hälsorisker kommer att undersökas och hanteras samt att ingen ny mark kommer att tas i anspråk för bostadsbyggande. Befintliga miljöer anses i huvudsak kunna bevaras och förbättras i och med framtagande av planen. Ekologiska värden anses också kunna förbättras i och med planens framtagande. Utifrån checklistan gällande barnkonventionen bedömer Bollnäs kommun att planförslagets konsekvenser förväntas ha positiva effekter på barn och ungdomars livskvalitet och utveckling.

Följande frågor kommer att behandlas vidare i detaljplanen

I planarbetet ska dagvatten- och översvämning samt buller vidare hanteras.

Checklista gällande barnkonventionen

Medför ärendet/beslutet att barn eller ungdomar påverkas direkt eller indirekt eller att miljöer där de vistas påverkas på något väsentligt sätt?	Ja, boende- och utemiljöer förväntas få en högre standard, vilket förbättrar trygghet och lek- samt aktivitetsmöjligheter. Ett minskande av bilar och ökande av gång- och cykel skapar en tryggare gatumiljö samt större frihet för barnen.
Innebär beslutet att barns och ungdomars rätt till en god hälsa och att ungdomars sociala,	Ja, se ovan. Nya byggnader leder ofta till högre

ekonomiska och kulturella utveckling beaktas (artikel 6)?	boendekostnader, vilket kan innebära att vissa inte kommer bo kvar på Gärdet. Blandade funktioner samt olika boendestandarder bidrar till dock till en större mångfald i området i stort, vilket förväntas ha positiva effekter på barn och ungdomars rätt till god hälsa och utveckling i stort.
Innebär beslutet att barn och ungdomars bästa sätts i främsta rummet (artikel 3)?	Ja
Har barn och ungdomar fått uttrycka sin mening (artikel 12)?	Nej, inte i processen hittills.
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar i behov av särskilt stöd (artikel 2)?	Nej, men nya bostäder kommer att tillgänglighetsanpassas, likaså utemiljöerna.

Checklista gällande ESTER

ESTER, verktyg för ekosystemtjänstanalys har utförts under undersökning av betydande miljöpåverkan	Ja
--	----

Medverkande tjänstemän

Undersökningen har tagits fram av:
 Louise Säfström, planarkitekt
 Sofie Zetterlund, kommunekolog

Checklista för undersökning om betydande miljöpåverkan

Bedöms planen påverka:		Kommentar
Naturvård		
Riksintresse naturvård 3 kap. 6 § MB.	Nej	
Natura 2000 7 kap. 4 § MB (SFS 1998:1252)	Nej	
Naturresevat 7 kap. 4 § MB (SFS 1998:1252)	Nej	
Naturminne 7 kap. 10 § MB (SFS 1998:1252)	Nej	
Biotopskyddsområde 7 kap. 11 § MB	Nej	
Generellt biotopskydd 7 kap. 11 § MB (förteckning i SFS 1998:1252 bilaga 1)	Nej	
Strandskyddsområde 7 kap. 13-18 §§ MB	Nej	
Naturvårdsarter bilaga 1 fågeldirektivet habitatdirektivets bilaga 2 4-9 §§ Artskyddsförordningen ArtDatabanken signalarter för skog	Nej	
Annan värdefull natur	Nej	
Friluftsliv och rekreation		
Riksintresse friluftsliv 3 kap. 6 § MB Riksintresse turism och rörligt friluftsliv 4 kap 2 § MB	Ja	Området ligger inom riksintresse för turism och rörligt friluftsliv men bedöms inte påverka riksintresset.
Rekreatiomsområde, led, skolskog etc	Nej	Inom 500 meter finns rekreatiomsområden i form av Hoberget, Solrosens IP samt sim- och sporthallen. De bedöms inte påverkas men bedöms påverka och användas av de boende nu och i framtiden.

Bedöms planen påverka:		Kommentar
Övriga friluftsentressen	Nej	
Kulturmiljö		
Riksintresse kulturmiljö 3 kap 6§ MB	Nej	
Värdefull kulturmiljö. 2 kap. 6§ PBL	Nej	
Skydd i gällande detaljplan	Nej	
Byggnadsminne/Kyrkomiljö 3 kap KML (SFS 2013:558) 4 kap KML	Nej	
Fornlämning/Skog o Hist 2 kap KML	Nej	
Värdefulla byggnader/ skyddsföreskrifter 8 kap. 13§, 8 kap. 17§ PBL	Nej	
Särskilt värdefull enl 2 kap. 6§ PBL (Sista stycket). Krav på skydd av kulturvärden som uppnår PBL 8 kap. 13§)	Nej	
Landskapsbild		
Landskaps-/stadsbild	Ja	Stadsbilden kommer att förändras något, genom byggnadens högre höjd och skapandet av en grön aktivitets- och samlingsplats. Den avsikt som presenteras i planprogrammet att skapa en bättre, tryggare och mer sammanhängande grönstruktur bedöms kunna förhöja området och ha en positiv effekt på stadsbilden.
In- och utblickar	Ja	Byggnaden och samlingsplatser kommer att påverka de närmaste byggnadernas utblickar både genom mer utsikt och mer begränsad utsikt. I den planerade högre byggnader skapas utblickar över hela staden. Den närmsta byggnaden ligger inom 20-25 meter men resterande byggnader kommer ha betydligt längre avstånd. Förbättringen av utemiljön och skapandet av en aktivitets- och samlingsplats förväntas skapa trevligare in- och utblickar.

Bedöms planen påverka:		Kommentar
Historiska samband	Ja	Den befintliga, funktionalistiska kvarterstrukturen kommer att brytas upp något men skapandet av en gemensam samlingsplats går i linje med de funktionalistiska idealen och hus-i-park. I den fördjupade översiktsplanen anges att: "Vid utveckling, förtätning och förändring av de bostadsområden som växer fram från mitten av 1940-talet och framåt bör man även ta ett helhetsgrepp och göra ett representativt urval t.ex. på Gärdet och Hedhamre."

Finns det risk för:		Kommentar
Människors hälsa		
Buller SFS (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader, SFS (2004:675) om omgivningsbuller	Ja	Området ligger skyddat av annan bebyggelse och har inga högt trafikerade vägar i direkt anslutning. Dock kan högre våningar påverkas av buller.
Vibrationer	Nej	Järnvägen ligger cirka 300 meter bort och bedöms inte påverka.
Risk (farligt gods, miljöfarlig verksamhet) 2 kap 5 § samt 4 kap 12 § PBL och 2 kap 6 § MB samt Lag 2003:778 om skydd mot olyckor, Seveso-lagen (1999:381)	Nej	Närmaste byggnad ligger cirka 250 meter från farligt godslederna riksväg 50/83 och järnvägen.
Ljus 2 kap. 9§ PBL	Nej	
Strålning (radon, kraftledning)	Ja	Vissa av byggnaderna har radonproblem, en av anledningarna till att uppföra nya byggnader, som då ska byggas radonsäkert. Radon: ÖP 2015 anger att kommunen ska säkerställa att ny bebyggelse är radonsäker vid bygglovsprövning. Magnetiska fält: Enligt ÖP 2015 ska inte nya bostäder tillåtas i områden som riskerar överstiga 0,4 µT.
Djurhållning/allergi PBL, MB	Nej	
Otrygga miljöer	Ja	Gärdet är ett område som anses som otryggt i Bollnäs enligt befolkningsundersökningar och

Finns det risk för:		Kommentar
		om planprogrammet följs kommer området att förbättras och bli tryggare.
Lukt 2 kap. 9§ PBL	Nej	
Mark		
Ras, skred, erosion 2 kap. 5§ PBL	Nej	Området består av lera-silt som är skredkänslig, vilket behöver beaktas vid schaktningsarbeten.
Förorenade områden 26 kap. 9§ MB, 10 kap. MB	Nej	
Luft		
Föroreningar luft EU direktiv 2008/50/EG, 2004/107/EG, 5 kap MB	Nej	
Miljökvalitetsnormer/miljö-mål Miljökvalitetsnormer för utomhusluft (SFS 2010:477), 2 kap. 10 § PBL, 5 kap MB	Nej	
Vatten		
Verksamhetsområde	Ja	Området ingår i kommunalt VA-verksamhetsområde.
Grundvatten 3 kap. 8§ MB	Nej	I kommunen finns inget riksintresse för vattenförsörjning
Ytvatten	Nej	
Dagvatten	Ja	Detaljplaneområdet ligger lågt och en större flödesväg för skyfall löper genom området. Lokalt omhändertagande av dagvatten genom öppna dagvattenlösningar och infiltration på genomsläppliga gårdar förespråkas av planprogrammet. Mer platsspecifika förutsättningar och lösningar bör utredas i en dagvattenutredning enligt Bollnäs kommuns dagvattenstrategi och riktlinjer.
Översvämning 2 kap. 5§ PBL, NFS 2009:1	Ja	Området riskerar inte att översvämmas från Ljusnan. Enligt utförd skyfallskartering för Bollnäs stad utpekas Vallmon 12 som en plats med förhöjd risk för översvämning.
Skyddsområde vattentäkt	Nej	

Finns det risk för:		Kommentar
7 kap 21 § MB, föreskrifter för vattenskyddsområden.		
Föroreningar vatten/dagvatten	Ja	Dagvattenlösningar kan rena förorenat dagvatten, tex genom föreslagna öppna dagvattenlösningar i planprogrammet. Antal parkeringsplatser är avgörande för om rening av dagvatten från parkeringsytor behövs.
Miljö kvalitetsnormer Miljö kvalitetsnormer SFS 2004:660, 2 kap 10§ PBL SFS 2010:1341; HVMFS 2012:18	Nej	

Miljömål	Kommentar
Frisk luft	Ingen bedömd påverkan
Grundvatten av god kvalitet	Ingen bedömd påverkan
Levande sjöar och vattendrag	Ingen bedömd påverkan
Myllrande våtmarker	Ej relevant
Hav i balans samt levande kust och skärgård	Ej relevant
Ingen övergödning	Ej relevant
Bara naturlig försurning	Ingen bedömd påverkan
Levande skogar	Ej relevant
Ett rikt odlingslandskap	Ej relevant
God bebyggd miljö	Bedöms kunna uppfyllas
Giftfri miljö	Bedöms kunna uppfyllas
Säker strålmiljö	Bedöms kunna uppfyllas
Skyddande ozonskikt	Ingen bedömd påverkan
Begränsad klimatpåverkan	Bedöms kunna uppfyllas
Ett rikt växt och djurliv	Ingen bedömd påverkan

Ekosystemtjänster	Kommentar
Ekosystemtjänster/ funktion	<p>Befintliga träd och gräsytor bidrar med både reglerande och stödjande ekosystemtjänster i form av skugga, skydd mot extremväder och ett bättre lokalklimat. Den halvprivata bostadsgården öppnar sig mot närliggande gårdar och blir därmed en del i ett nätverk av grönytor med spridningsvägar. Dock är det få träd, buskar, perenner med mera så ekosystemtjänsternas effekter är begränsade.</p> <p>Lekplatsen och sittplatserna stärker kulturella ekosystemtjänster som fysisk hälsa och social interaktion. Om planprogrammets ambitioner följs gällande utemiljöerna finns stora möjligheter att tillskapa och förstärka ekosystemtjänster inom hela Gärdet, med starkare gröna kopplingar, spridningskorridorer, stödjande av fysisk aktivitet samt mer plats för sociala möten.</p> <p>Att minska den hårdgjorda totalytan bidrar till ekosystemtjänster kopplade till dagvatten- och översvämningshantering samt till möjligheten för en större biologisk mångfald. Möjligheten till gröna tak och väggar samt stadsodling bör också undersökas för att ytterligare stärka alla ovan nämnda värden.</p>